

Cluj,

nder

EK
SZÖR-
pok

divatár-
dinand 6.

gszebb
keztek

en
ra.

teiner
ház
szám 9-61

L. Német szá-
dát soha nem
den világitást
alatt felforrat
allegények ré-
ári képviselőt:

l.) 7.
el megküldjük

ünk!

e, egyetlen
erkezett új
gyártjuk
vikória pót-

ek R.-T.

nyár
és biztos-
orozás
jánlatot

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
s. Pop. (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
R. N. Sz. — 358

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
ezendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UKELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 750
Félévre	— 380
Negyedévre	— 200
Egy hónapra	— 70
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ct
Egy szám	— 1-50 ct

1924 május 27 Kedd

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 118. szám

5684. Ijar 23

Herriot minden demokráciát hajlandó támogatni

Franciaország jogait azonban megvédi. Az angol sajtó és Poincaré vélemé-
nye az új francia kormányról. A szocialisták szembefordulnak min-
den kabinettel, amely Millerandtól kapta megbízatását

Károlyi Mihály Párisba utazott

(Páris, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.)
A kamarai pótválasztásoknál Belfortban két
szociáradikálist, Algirban pedig két baloldali
republikánust választottak meg, akikkel tehát
Herriot pártja erősödött meg. A miniszterelnök-
jelölt egyébként a „Petit Journal“-nak nyilat-
kozatot adott, amelyben szükségesnek látta hely-
esbíteni és kiegészíteni a berlini „Vorwärts“
című szocialista lap által közölt interjúját.
Herriot szerint a „Vorwärts“ az ő kijelentéseinek
reproduálásából kihagyta azt a közlést, hogy
határozott szándéka Franciaország igazát
és jogait megvédeni. Minden demokráciát haj-
landó támogatni és

minden imperializmus ellen fog küzdeni.

Herriot kijelentette még, hogy úgy kifélé, mint
befelé a demokratikus pártokra szándékozik
támaszkodni, a kormány pedig kizárólag bal-
oldali férfiakra fog támaszkodni. A valutaron-
tókál szemben irgalmatlan szigorral fog eljárni,
bármilyen magas állásban legyenek is. Az új
kormány első feladata az lesz, hogy biztos
irányt ad pénzügyi politikájának és helyreállítja
a költségvetés egyensúlyát.

Vasárnap egész Franciaországban tanácsko-
zásokat tartottak a szocialista egyesületek an-
nak a nagygyűlésnek az előkészítéséről, ame-
lyen eldöntik majd, hogy a szocialisták részt
vegyenek-e a kormányban. A benyújtott indit-
ványok általánosságban azt ajánlják, hogy a
szocialisták

támogassák a szociáradikálisokat, de ne
vegyenek részt a kabinetben.

A határozati javaslat szerint a szocialisták
szembefordulnak minden kormánnyal, amely
Millerand elnöktől kapná megbízatását. Ezek-
kel a tanácskozással kapcsolatban a párisi
kommunisták nagyobb csoportja Cachin, Mart,
Vaillant és Cocturier képviselők vezetésével
felvonultak a Pére Lachaise-temetőbe, ahol tü-
netést rendeztek és elénekelték az internacioná-
lét, majd a Mur des Fédérés előtt letették az
esküt a kommunista zászlóra. Tüntetés közben
„Le a háborúval! Éljen az amnesztia!“ és ha-
sonló felkiáltások hangzottak el. A tüntetők
azután csendben elvonultak.

A kamarai június elsején formális ülést tart
és másnap megkezdik a mandátumok igazolá-
sát. Ezzel kapcsolatban a „Temps“ rámutat, hogy

a parlamentti többség kebelében két el-
lentétes irány van kialakulóban:

egy baloldali, amely hajthatatlanul radikális
intézkedéseket követel és egy jobboldali, kon-
struktív politikát követő áramlat, amely a fo-
közódó kötelességekre való tekintettel tartó-
zkodó magatartást tanúsít és olyan alapot igyek-
szik teremteni, amelyen a vállalt kötelessé-
gek összeegyeztethetők Franciaország érdekei-
vel. A lap szerint Herriot nem szándékozik fel-
borítani Poincaré politikáját. Cikkének további
részében a „Temps“ szemelvényeket közöl a
londoni lapokból. Ezek szerint az angol sajtót
élénk foglalkoztatja Herriot békülékeny szel-
lemű nyilatkozata, amely a „Vorwärts“-ben je-
lent meg. A „Daily News“ örömmel üdvözlí
Herriot kijelentéseit, aki Poincaré politikájával
szakítva, valóra válthatja a békét, ha a Ruhr-
vidéket felszabadítja. A „Manchester Guardian“
szerint Herriot kijelentése nemcsak a békét hir-
deti, hanem a német demokráciát is felbátó-
ritja és ezzel a béke reményességét nyújtja egész
Európának.

Loucheur vezetésével tegnap radikális bal-
oldaliak elnevezéssel új kamarai csoport ala-
kult, amely már az 1914—1919. évi parla-
menti ülészak idején is fennállott, de a blokk-
választások után beolvadt a demokrata köztár-
sászági frakcióba. Ez új csoportnak eddig har-
minckét képviselő a tagja.

Poincaré nyilatkozatot adott az „Étoile
Belge“ tudósítójának, hogy milyen a felfoása
a jövődj új kormányról. A miniszterelnök
kijelentette, hogy minden francia kormány
fenn fogja tartani a szoros kapcsolatot Belgium

Közaport zuditottak Glasner Akiba főrabbiára

Fiatal leányok a kődobálók. Továbbtartanak az antiszemita inzultusok

(Cluj-Kolozsvár, május 26. Az Uj Kelet mun-
katársától.) Már szinte stereotip a jelentésünk:
Kolozsváron tovább tartanak az antiszemita ki-
lengések és újból súlyos esetek fordultak elő.
Mintha Papp Danila hadtestparancsnok szom-
baton elhangzott emberséges és határozott szá-
vaivra akartak volna választ adni. A legújabb
eset középpontjában Glasner Akiba főrabbi
áll, akire közaport zuditottak. A tettesek „nem
felelősen elemek“, nem is azok, akiket már
csak „fiatalsember“ jelzéssel szoktunk jelölni,
de a kolozsvári ortodox zsidóság tiszteletre-
méltó főpapját tanítóképzőbeli fiatal lányok do-
balták meg kövekkel. És hozzá, amikor a főrabbi
és a rendőrség meg akarta állapítani e gonosz
csinytevés elkövetőit, a tanítóképző igazgató-
néje akadályozta ezt meg.

A többi eseteknél szomorúan feltűnő a rend-
őrség abszolút passzivitása. Nemcsak segítsé-
gére nem siettek egy szerencsétlen megtáma-
dottnak, de a jelenlétükben, asszisztenciájuk
mellett verhetek véresre Kolozsvár főterén egy
ifjú embert. Keserű vigasz e nap krónikájá-
ban, hogy végre akadt egy európai gondolkodá-
sú emberséges uriember, aki különben a
kolozsvári egyetemen az angol kultúra ta-
nára, ki közbevetette magát, védelmet igye-
kezett nyújtani a megtámadottnak és lehetővé
tette, hogy a botránycsinálók neveit a rendőrség
megismerje. Viszont fel kell jegyezzük azt is,
hogy Aradon a rendőrség erélye már eleve
megakadályozta a készülő antiszemita kilengé-
seket, ami annak bizonyítéka, hogy ha akar-
nak, akkor igenis lehet rendet csinálni. Hisz-
szük, hogy Papp hadtestparancsnok, aki kü-
lönben a mai nap folyamán az antiszemita
tüntetéseknek a hadbírósnál lévő aktáit ma-
gához kérette, most, hogy részben megállapi-
tást nyert a tettesek neve, részben megállapi-
tást könnyen megállapítható, katonai ígéretéhez
képest a szükséges erélyes lépéseket megteszi,
Gritta prefektus pedig kioktatja a rendőrlégé-
nyeit arra, hogy feladatuk a rend fentartása,
még akkor is, ha — zsidót vernek.

Ime a mai nap krónikája:

Közapor a preparándiából

Glasner Akiba, a kolozsvári ortodox hitközség
tiszteletreméltó főrabbija szombat este nyolc óra-
kor lakásáról a templomba indult. Utjában az Eöt-
vös-utcai leánytanítóképzőintézet előtt haladt el,
amelynek egyik emeleti ablakából valóságos közá-
port zuditottak a főrabbiára. Az emeleti ablakból
kidobott kövek a fejét és a hátát érték a főrabbi-
nak. Glasner főrabbi arravaló tekintettel, hogy
éppen aznap délelőtt vett részt abban a küldött-
ségben, amelynek tagjait Papp Danila hadtestpa-

és Franciaország között, megőrzi és védeni
fogja a két ország érdekeit, különösen a ver-
saillesi békeszerződés végrehajtását. A szakértői
jelentést illetően Poincaré örvendetesnek tartja,
hogy mindkét ország megfelelő alapot létesített
a tárgyalások során, de elővigyázatosnak kell
lenni és nem szabad lépremenni,

nem kell vakon bizni Németország igé-
reteiben.

Minden francia kormánynak olyan nemzet-
közi politikát kell követnie, amelyet mi köve-
tünk, — mondotta Poincaré, akinek véleménye
szerint a ruhrvidéki megszállásban csak a né-
met fizetések arányában következhet be vál-
tozás.

Páris, május 26. Károlyi Mihály gróf né-
hány napra ideérkezett, hogy érintkezésbe lép-
jen a baloldali politikussal.

rancsnok arra kérte, hozzanak minden egyes anti-
szemita brutalitást a hatóságok tudomására, hogy
azok megtehessek a szükséges lépéseket, azonnal a
rendőrségre sietett, ahol az inspekción rendőrtisz-
viselő előtt jelentést tett az öt ért támadásról. Az
inspekción rendőrtiszviselő két detektivet bizott
meg a kődobálók kiletének megállapításával. Glas-
ner főrabbi a két detektívnek megmutatta azt az
ablakot, ahonnan köveket dobtak rá. Arra azonban,
hogy az emeleti szobába a nyomozás érdekében be is
juthassanak, már nem kerülhetett sor, mert az
igazgató elálta a detektívek útját, előbb le akarta
tagadni az egész merényletet, majd arra hivatko-
zott, hogy a lányok már lefeküdtek és így nem
engedheti fel a detektíveket a szobába.

A detektívek csodálatosképen megelégedtek a
igazgató kifogásaival és így a nyomozás ered-
ménytelenül ért véget.

Ugyanaznap este fél 12 órakor a Newyork-
kávész előtt játszódtott le egy felháborító botrány.
Dr. Ince Vilmos kolozsvári fiatalember Jókai-utcai
lakásának kapuja előtt állt, amikor egy körülbelül
tiz főnyi fiatalemberről álló csoport érkezett a kapu
elő. A csoport egyik tagja Ince nemzetisége iránt
érdeklődött:

— Zsidó vagyok — felelte a kérdezett — és
tartalékos főhadnagy a román hadseregben.

Erre a felvilágosításra a fiatalemberek ráron-
tottak Inczére és botokkal ütötték agyba-főbe. A
megtámadott fiatalember nagynehezen kiszakította
magát támadóinak kezei közül, egy kocsiba ugrott
és a Newyork elé hajtatott, ahol magából kikelve
rohant oda a poszton álló rendőrhöz:

— Kérem, — mondotta a rendőrnök, — jöjjen és
igazolassa azokat a fiatalembereket, akik engem
minden ok nélkül megtámadtak és inzultáltak.

A rendőr figyelmesen végighallgatta a panaszt,
azután mintha semmi sem történt volna, sarkon
fordult és tovább sétált, ezzel is mintegy jelké-
pezni akarván azt, hogy neki semmi köze sincsen
az ügyhöz.

A súlyosan inzultált fiatalember, amikor látta,
hogy a rendőr ügyet sem vett a panaszára, két-
ségbeesetten kezdett kiáltozni és hangosan méltat-
lankodott a kávéház teleteraszsa előtt, hogy senki
sem akad, aki védelmet nyújtson az inzultusok
ellen. A kiáltozásra egyidejűleg érkezett a New-
york elé egy rendőrfőnök és a verekedő csoport.
A verekedő fiatalemberek a rendőrfőnök szemeláttára
és passzív asszisztálása mellett újból nekimentek
Inczének és anélkül, hogy ebben bárki is megaka-
dályozta volna őket, újból megverték a már előbb
is súlyosan inzultált fiatalembert.

Nagynehezen sikerült Inczének megmenekülnie
a támadói elől és befutott a Newyork étterembe,
ahol azonban távozásra szólították fel!

A Newyork előtti zsidóverésnek tanuja volt Grim professzor, a kolozsvári egyetem angol tanára is, aki felháborodva rohant ki a Newyork kávéházból, megragadta az egyik verekedő karját és erőlyesen követelte a rendőrorjárat vezetőjét, hogy állítsa elő a verekedőket.

Grim professzor emberséges és igazságérző eljárása a kávéház terraszán ülő néhány fiatal román vendég körében rossz vért szült. Egyik fiatalember hangosan is kifejezést adott nemtetszésének és nem éppen a legudvariasabb szavak kíséretében a katedrájára utasította Grim professzort azzal, hogy ott teljesítse a kötelességét és ne ártsa bele magát abba, ami az utca történi.

Grim professzor azonban nem tágitott, sulyos szavakkal bélyegezte meg a verekedők akcióját és erőlyesen követelte a rendőrorjárat vezetőjét, hogy állítsa elő a verekedőket.

Verekedések a sétatéren

A sétatéri szintéren is sulyos inzultus történt. Egy Szűcs nevű bankszolga egy zsidóra támadt:

— Ugy útjuk a zsidó, ahogy nekünk tetszik, senki sem tilthatja meg.

Egy Rosmann nevű fiatalembert a rendőrorjárat előtt vertek véresre.

Az aradi kudarc

Tegnapelőtt este Aradon az a hír terjedt el, hogy a város antiszemita elemei tüntetésre készülnek. A város falain már meg is jelentek az antiszemita zavargások első hírnökei, a kampós kereszt plakátok. A hatóságok ébersége és jó előre fogantatott preventív intézkedései csirájában fojtották el a zavargásnak még a kísérletét is és így az antiszemita tüntetés elmaradt. Teljes dicséret illeti ezért az aradi hatóságokat, amelynek reprezentánsai gondosan őrködnek a lakosság személy- és vagyonbiztonságán.

Kiásták a bábeli tornyot

(London, május 26. Az Uj Kelet munkatársától.) A lapok az utóbbi időben sokat foglalkoznak a történelmi zsidóvárossal: az ősi bábeli tornyot sikerült megtalálni és kiásni!

Az ásásokat a pensylvániai egyetem égiszének vezetése mellett ejtették meg Ur régi kaldeus város helyén.

Mielőtt hozzáfogtak volna az ásásokhoz, a terraszszertü omladékokat kellett szabaddá tenni. Hamarosan megállapították, hogy a kupalakban magasba törő építkezés egyike a régi Mezopotámia legnagyobb és az akkori építőművészet szempontjai szerint legkiválóbb alkotásoknak. A munkálatok ma már annyira előrehaladtak, hogy az idők során a földbe süllyedt tornyot több méter mélységben kiásták. A torony derékszögben épült, körülbelül 195 méter hosszú és 150 méter széles. Magassága nem lehetett nagyobb 60 méternél. Hatalmas gránitkövek alkotják az épületet, mely az örökkévalóság számára készült.

Az alsó terrasz háromszoros lépcsőzetével Ajengur király parancsára épült körülbelül 2350 évvel a rendes időszámítás előtt. A formák nagyvonalúsága és az építkezés nagyszerűsége arra vall, hogy a király ezzel akarta magát halhatatlanná tenni népénél. A torony felső része azonban Babilónia utolsó királyának, Nabonidosznak műve, aki 535-ben igyekezett a már omladozóféiben lévő tornyot rendbe hozni. A téglákon be van égetve az uralkodó neve és az omladékok alatt kiásták azt az agyaghengert, amelyen régi kaldeus írással fej van jegyezve az építkezés története és a restauráció jámbor műve.

Ha az ember a négyezer éves emléket megfigyeli és elgondolja, hogy mennyi munkát igényelt a kötégek faragása és elhelyezése, — írja a „Times“ — akkor az ember megérti, hogy a Biblia és a vele egykorú irások miért említik olyan tiszteletreméltó fontossággal a bábeli tornyot. Arra a kérdésre, hogy mi okból vállalták az emberek ezt a nagy munkát és hogy miért van Mezopotámia majdnem minden nagyobb városának efajta tornya, csak azt lehet felelni, hogy az emberek a halhatatlanságban való hitüket ilyen módon akarták kifejezésre juttatni, másrészt az építő szűmir nép áldozatait rendszerint tornyokra épített oltárokon mutatta be.

Altenberg József kalandos útja Argentínába és vissza

Románia nem akarja visszafogadni, Délamerikában nem lehet megélni. Emberek, akiknek sehol sincs hazájuk

Cluj-Kolozsvár, május 26. Megnézem a buenos-ayresi francia konzulátus utlevelét. Altenberg József 25 éves román állampolgár és családja, felesége, két gyermeke s az asszony szülei. Egyszerű iv papír, a háta tele van a különböző országhatárok nyomaival: a hamburgi révkapitányság, a tescheni rendőrség, a csehszlovák vámhatóságok pecsétjével és a végén ott van a besztceci sziguranca négyesoros, szigorú záradéka, hogy mivel annak idején a román állampolgárságról végleg lemondott, bármilyen közlekedési eszközzel és bármely határállomáson el kell hagynia az ország területét. Altenberg elmondja azonban, hogy a sziguranca-főnök előre figyelmeztette a következőkre: Csehszlovákia nem fogadja be, Lengyelország nem fogadja, Jugoszlávia nem fogadja, Magyarország ugyancsak nem, de azért a határ bármely pontján elhagyhatja az országot. Hiába mondta neki Buenos-Ayresben a francia konzul, hogy akár lemondott róla, akár nem, továbbra is csak román állampolgár ő, aminthogy a család többi tagjainál nem is vonták kétségbe. Csak neki, a kenyérkeresőnek adták ki a marsrutát: 24 órán belül hagyja el az országot.

(Megnyiták a határokat)

Három és félvvel ezőlött, pontosabban 1921 februárjában még olyan erős volt Európában a háboru utáni még háborusabb hangulat, hogy az embereket megszállotta kivándorlási láz. Hiszen hét évig azelőtt megmozdulni se lehetett másfelé s amikor félig-meddig felemelték a háttársorompókat, elsősorban az örökös Ahasvér népe volt az első, aki egy jobb és nyugodalmasabb jövő reményében itthagya a háborus szenvedések szomorú színhelyét. Ezek között volt a Besztceci vidékre való Altenberg József is. Dolgos cipészmeister volt, aki két keze munkájával kis házat, néhány marhát és egypár forintot szerzett magának. De rajta is kitört az új hazát kereső láz, amely azonban eltérítette a helyes utirányból és összegyűjtött 86 ezer lejével felpakolta családját, aztán az első hajóval elindult Amerika felé, a legendás aranyhegyek és tragikus kiábrándulások hazája felé.

(Összeomlanak az aranyhegyek)

Rio-de-Janeiro, a világ legszebb fekvésű városának kikötőjéig meg sem állott velük a hajó. Az uton fantasztikusra dagadt reményekkel léptek Brazília titokzatosan szép földjére. De alighogy elhagyták a rakpartot és előttek állott a hatalmas, hívogató, de idegen világváros, egyszerre lehült bennük a nagy lehetőségek ismeretlen országa iránti lelkesedés. Nem volt ember, akihez tanácsért fordulhattak volna. Zsidókkal csak itt-ott találkoztak, azoknak is ezer más, fontosabb dolguk volt, mint segítségére lenni az idegeneknek. Altenbergék csakhamar rájöttek, hogy aranyhegyek csak a mesékben vannak, míg a valóság nagyon is sivár. Nincs munka. Felültek a vonatra s beutazták egész Braziliát. Félév múlva már Paraguayban próbáltak szerencsét, de sehogyse ment az elhelyezkedés. Végre, tisztára a véletlen segítségével, Argentina fővárosába, Buenos-Ayresbe kerültek s amikor a hazulról hozott garasok már fogytán voltak, szemébe ötlött a fiatal Altenbergnek egy hirdetés, hogy valami nagy gyár szakképzett cipőmunkásokat keres.

Azonnal jelentkezett a gyárban. A hirdetését őt állásra mintegy ezer ember tolongott az igazgatósági iroda előtt. Egymásután szólították be őket. Röviden ment a dolog:

— Tud felsőrészt készíteni?

— Tudok.

— Lássuk.

— A jelentkezőnek ott helyben be kellett mutatnia, mit tud. Azután még egy kérdés következett:

— Két peso-ért (120 lejért) hajlandó dolgozni?

Nem lehetett sokáig töprengeni. Családos ember rendszerint nem válaszolt, mert két pesóból Argentínában nem lehet egy napig megélni. Altenbergnek nem volt más választása, belépett a gyárba és később annyira javult a helyzete, hogy egy kevés pénzt félre is rakhatott. De a rákövetkező évben még tömegesebben lepték el Délamerikát a kivándorlók, akik leszorították az árakat és megtrikították az elhelyezkedési alkalmakat. Egyesek hamar áttették székhelyüket az Egyesült-Államokba, miután két év alatt megszerették az argentinai állampolgárságot, de Altenbergék egyre sávargóbban gondoltak haza, a Besztceci melletti kis falura, ahol szerényen ugyan, de mégis megélték békében. Közben a helyzet egyre tőrhetlenebb lett. Az apósa arra szorult, hogy zsidó újságot áruljon. De így se tudtak boldogulni, pedig közben spanyolul is megtanultak.

(„Nincsen számodra hely...“)

Amikor már nem bírták tovább a nyomor-gást, előszedték az első évben összegyűjtött pesókat, utlevelet vettek a Romániát is képviselő buenos-ayresi francia konzultól és hajóra ültek. Éppen purim napján érkeztek haza Besztceciére, ahol azonban rögtön azzal fogadták Altenberg-et, hogy számára nincs hely Romániában. Altenberg Józsefnek el kell tehát távoznia Romániából, itt kell hagynia apját, anyját és feleségét, pedig már várja a harmadik gyermekét.

— Még megpróbálom Bukarestben, hátha el lehet intézni a dolgot?

És elrettentő például ideadja nekünk, hogy közöljük le a buenos-ayresi „Comité Obrero Israelita de Inmigración“ — az 1921 végén alakult zsidó munkások bevándorlási bizottságának jiddisnyelvű felhívását. A felhívás ismerteti a braziliai áldatlan viszonyokat és azzal zárul be, hogy azok a külföldi lapok, amelyek érdeklődést mutatnak a délamerikai kivándorlók szenvedései iránt, közöljék le ezeket a felvilágosításokat. Zsidók és nemzsidók egyaránt kerüljétek Délamerikát.

(Modern rabszolgakereskedelem)

A felhívás figyelmezteti a bevándorlókat, hogy sehol nem használják ki olyan irgalmatlanul a tapasztalatlan embereket, mint Délamerikában, ahol mosolygós arccal küldik a legveszedelmesebb munkára a bevándorlót éh-bérért. Es ezt olyan formában teszik, hogy jólelkűségnek veheti az, aki csak későn eszmél rá azután, hogy örökre elvesztett ember. Jól-fizetett ügynökök lesnek a kikötőben a kivándorlókra, akiket csábító ígéretekkel félrevezetnek és aztán gyakran 24 órán át dolgoztatják őket egynapi fizetésért, amely tisztán kosztra sem elég. Valóságos rabszolgakereskedelem folyik a szerencsétlenekkel. Vannak ugyan szakszervezetjellegű munkástestületek, de ezek nem győzik elhelyezni az egyre nagyobb bevándorló tömeget, mert nagy a gazdasági krízis is. Emiatt lehet aztán látni az utcákon százával lézengő munkanélkülieket, akiket megtör és elfáraszt a hiábavaló munkakeresés és végső kétségbeesésükben mindenféle munkára vállalkoznak és akár milyen bérek mellett.

(A drága tanulság)

Különösen inti a felhívás Lengyelország és Keleteurópa zsidóságát attól a nagyarányú propagandától, amely minden eszközzel kivándorlásra csábítja a rossz gazdasági helyzettel elégtelen embereket. Egyik leghatásosabb propagandaeszköz a Varsóban megjelenő „Der Emigrant“ című újság, amely hamis tényeket közöl az argentinai viszonyokról — egy hajóstarsaság érdekében.

... Ez a tanulság az egyetlen érték, amit Altenberg József magával hozott Argentínából. És most itt áll a kétségbeesésbe meredő szemmel, mintha valami láthatatlan tanácsadóval kérdezné: hová, merre? Assér Lemil

A dubnói beszédei. Mint volt híres, hogy

üzleti ügyekben üzletbe bevezesse sároljon posztot.

A nő elmer hogy nem szak ták a régi, me hazaérkezett, az hát látja, hogy b lyuk volt, akár ha máskor ilye és vizsgálja e

Másodszor A nő most má gálta az árut.

lyukas, hát üre magyarázta nek az előnye. M

varrásra nem h — Látjátok

igy áll a dolog az előnye, hogy nékül fogjuk mint a fente akarta megvás voltak.

Az oroszla legutóbbi hitk voltak olyanok asztalhoz kerül az Aguda, va

ide-oda táncolt kostak, de vég orral elmélked

a hitközség ra gálta meg őket

— Az eml vtvak egymás legjobbjait küll

risek, párducok lyuk és más h

A küzdelem eg itározatos volt, szárnyán az ea

rezen a szárny hi kényekedve

diplomata szet emlősök gyözte ha a szárnyaso

deste körül a De a turp

észrevették és páholták. Azót

kozni és csak — Ti is e

rabbi. Semlege másoknak vér

huzni, tisztelet ügyéért nem a oroszlanok és

Az örömn ellátogatott eg

nitvány mint a dott a rebbehe

beszélte vele, szont a rebbe

újszülött, eljeg előtte és utána

A tanítvány il sabb étkeket

rendelte meste mozgósítás volt rebbenek kedv jem a tanítván

Az **ASTRA** benzinelektromos gépcsoport 75 darab 25 gyertyafényű izzólámpával világít!

EGÉSZ LA ZONGORA

geni. Családos szolt, mert két het egy napig ott más választás annyira járt pénz félre is benne még töme a kivándorlók, meggritkították Egyesek hamar sült-Államokba, ék az argentinai ék egyre sóvár-szterce melletti n, de mégis meg-et egyre türhe-szorult, hogy se tudtak boldo-is megtanultak.

modra hely...")

vább a nyomor-összegyűjtött pe-niát is képviselő és hajóra tiltek. haza Besztercebe, adták Altenber-Romániában. Al-t távoznia Ro-t, anyját és fe-hadik gyermekét. arestben, hátha

ja nekünk, hogy „Comité Obrero az 1921 végén dorlási bizottsá-A felhívás is-onyokat és azzal lapok, amelyek rikai kivándorlók ezeket a felvilá-zsidók egyaránt

olgakereskedelem)

bevándorlókat, olyan irlgalmat-eket, mint Dél-rocal küldik a bevándorlót éh- teszik, hogy ak későn eszmél ett ember. Jól-rikötőben a ki-éretkekkel félre-órán át dolgoz-amely tisztán abszolgakereske-ekkel. Vannak ástestületek, de egyre nagyobb a gazdasági ni az utcákon ket, akiket meg-unkakeresés és nféle munkára ek mellett.

drága tanulság)

engyelország és a nagyarányu eszközzel ki-azdasági hely-nyik leghatásoban megjelenő hely hamis té-riszonyokról —

en érték, amit t Argentínából. meredő szem- tanácsadótól Assér Lemil

val világít!

Ez történt...

A dubnói magid és Salamon király példabeszédei. Mint ismeretes, a dubnói magid arról volt híres, hogy beszédeit és tanításait gyönyörű példázatokkal fűszerezte.

Egyezzer a bálbátemjai felkérték, hogy „Mislét“ (Salamon király példabeszédei) saját példázatai nélkül adja elő.

Erre a magid így válaszolt:

— Volt egyszer egy gazdag ember, ki a lányát férjhez adta egy bócherhez, ki

üzleti ügyekben járatlan volt még. Hogy vejét az üzletbe bevezesse, adott neki sok pénzt, hogy vásároljon posztót.

A fő elment egy nagy gyárba. Ott látták, hogy nem szakemberrel van dolguk, nyakába szórták a régi, molyetta szöveteket. Mikor az áruval hazaerkezett, az apósa megvizsgálja a szöveteket, hát látja, hogy bizony az hasznavehetetlen, mert csupa lyuk volt, akár a rosta. Megmagyarázta neki, hogy ha máskor ilyen árut fog vásárolni, legyen óvatos és vizsgálja előbb meg, hogy ne legyen lyukas.

Másodszor elküldte, hogy varrótűket vásároljon. A fő most már óvatos volt és alaposan megvizsgálta az árut. De mert látta, hogy minden tű lyukas, hát üres kézzel jött haza. Az apósa megmagyarázta neki, hogy ennek az árunak éppen ez az előnye. Most, amelyik tüben nincs lyuk, az varrásra nem használható.

— Látjátok hiteim, — mondja a magid — így áll a dolog „Mislével“ is, melynek éppen az az előnye, hogy csupa példa. Ha ezt példázatok nélkül fogjuk tanulni, akkor éppen úgy járunk, mint a fentemlített kereskedő, ki azért nem akarta megvásárolni a varrótűket, mert lyukasok voltak.

V. I. B., Ciocarlau

Az oroszlanok, sasok és a denevér. A n... i legutóbbi hitközségi képviselőtestület választáson voltak olyanok kik nagyon szerettek volna a zöld asztalhoz kerülni, de szegénynek nem tudták, hogy az Aguda, vagy a Mizrahi fog-e győzni, tehát ide-oda táncoltak, mindkét párt gyűlésén mutatkoztak, de végül is kibuktak. Választás után lógó orral elmélkedtek a szerencse forgandóságáról, mire a hitközség rabbija a következő példabeszéddel dorgálta meg őket:

— Az emlősök és a szárnyasok egykor harcot vívtak egymással a hegemoniáért. Mindkét sereg legjobbjait küldte a harc vonalba. Oroszlánok, tigrisek, párducok és hiuzokkal szemben sasok, keselyűk és más hatalmas szárnyasok állottak harcban. A küzdelem egész nap tartott. A vadak ordítása intőzatos volt, patakként folyt a vér. A front egyik szárnyán az emlősök nyomultak előre, míg máséik részén a szárnyasok kerekedtek felül. A denevér, ki kényekedve szerint emlős vagy madár lehet, diplomata szemmel figyelte a küzdelmet. Ha az emlősök győztek, egér formájában mutatkozott, míg ha a szárnyasok diadalmaskodtak, hizelegve repdeste körül a sas.

De a turpiságot az előrsök mindkét oldalon észrevették és a fregoliskodó denevért alaposan elpáholták. Azóta nem mer a denevér nappal mutatkozni és csak estefelé mászik elő.

— Ti is éppen így jártatok — fejezte be a rabbi. Semlegesekek, kik küzdeni nem akartok, csak másoknak vérről szerzett eredményéből hasznot húzni, tiszteletet hajhásztok, de zsidó testvéreitek ügyéért nem áldoztok, kibuktatok mert a harcban oroszlanok és sasok kellenek és nem denevérek.

Aléb Nielk, Oradeamare

Az örömnep. A b... i esdarabbi gyakran ellátogatott egy igen kedvelt tanítványához. A tanítvány mint a gyermek az atyjához úgy ragaszkodott a rebbehez, minden családi, üzleti ügyét megbeszélte vele, minden ünnepnapot nála töltött, viszont a rebbe minden örömkalendáriumot, ugmint ujszülött, eljegyzés, lakodalom alkalmával és jóval előtte és utána kedvenc tanítványa vendége volt. A tanítvány ilyenkor kitétt magáért, a legzamatosabb étkeket készítette, a legdrágább borokat rendelte mestere tiszteletére. A házbán általános mozgósítás volt, mindenki azon igyekezett, hogy a rebbenek kedveskedjék. Egy alkalommal reb Chajem a tanítvány megint meghívta mesterét, mert

leányát adta férjhez. Julius eleje volt, a tanítvány lakását egy pompás és nagy kert vette körül, a rebbe nagyon jól érezte magát a nyaralásra igen megfelelő helyen és nyaralt is alaposan és kiadósan, már augusztus vége felé járt és a rebbe még mindig nyaralt. A szegény reb Chajem éléskamrája alaposan lesóványodott, a esirkek, tyukok rohamosan fogytak, mert a rebbenek és kíséretének vas étvágya volt.

Mig végre szeptember elején elhatározta, a rebbe a hazautazást. Reb Chajem kinek pénztárcája időközben veszedelmesen lapos lett, örömmel látta a mester készülődését és ime néhány nap

Ortodox hitközség — mint kereskedelmi vállalat

Irta dr. Klein Miksa

Az Uj Kelet május hó 25-iki számában megjelent hasonló című közlemény kíséretével.

A „Monitorul Oficial“ február 6-iki számában jelent meg a „Lege asupra persoana juridica“, a jogi személyekről szóló törvény. Ennek jelentőségét a *jótékony és szociális egyesületekre* vonatkozólag épp most dolgozta fel az erdélyi zsidóság jogvédő irodája. A szükséges utasítások most vannak nyomdában és rövid idő alatt az összes Chevra Kadisáink, Machzika Tóra, Bész Hamidras, Bész Avraham stb. egyesületeink ezen törvénynek megfelelően lesznek cégjegyzve avégett, hogy működésük zavartalanágát biztosítsuk, de senkinek sem jutott eszébe, hogy „jogi személyt“ létesítsünk oly céllal, amint azt Schor rabbi tette, hogy „egyházközséget“ alakítsunk üzleti alapon.

Az idézett törvény II. fejezete szerint ilyen cézzel nem is lett volna szabad cégjegyztetnie a kereskedelmi vállalatot. Hiszük azt is, hogy a bukaresti „Hitközségek szervezete“ emnek kitérőre íránt a pert meg is indítja.

Hogy miért rejt veszélyt ez az üzleti vállalkozás, legyen szabad e helyen reámutatnom arra, hogy régi törvényeink szerint *egy és ugyanazon helyen* például nem lehet *két ortodox egyházközség* (10. §). De kereskedelmi vállalat igenis lehet. Mivel pedig egyházközségeinkben rendszerint súlyos válságok dülnek, mélyreható ellentétek vannak a hitközségek tagjai és pártjai között úgy, ha eltűnnek a Schor-féle vállalatot, ugy mi sem könnyebb, mint öt-hat-tíz ilyen tárgyú vállalatot létesíteni és abban a pillanatban a hitközség mint jogi személy elvesztette jelentőségét. Vagyona és jövedelme megszűnik és ezzel együtt megszűntek mindazok az intézmények, melyek fentartása, fejlesztése hitközségeink örök érdeme maradt.

A hitközség, mint kereskedelmi cég rést üt azon a törvényen is, hogy minden zsidó tartozik valamely hitközség tagja lenni (7. §), a hitközségi terhekhez hozzájárulni (11. §) s ha idevonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget, úgy e tartozása a közadók módján közigazgatási uton hajtható be. Ezen utóbbi törvény alkalmazását épp e napokban tagadta meg a targuimuresi primár, kimondva, hogy neki a zsidó hitközséghez semmi köze. Hogy az érvényben levő törvényt is felrugta vele a primár, egy cseppet sem nyugtalanította.

A Schor rabbi féle kereskedelmi vállalat az üzlet tárgyául azt tüzte ki, hogy „kultiválni fogja az összeköttetést az összes hasonló hitközségekkel, megszervezi a hitközségek hierarchiáját, zsinagógákat és imaházakat tart fenn.“

Ez a cél egyenesen beleütközik az 1868. december 10-iki egyetemes gyűlés által hozott és szentesített határozatok I. 1., 3., 8., 9. §§ ba, de ezenfelül kifejezetten ellenkezik az ortodox szervező alapszabályzat 5. §-val, mely kimondja hogy minden ily hitközség autonóm, egymástól független. Tehát összeköttetést létesíteni nem képes a kereskedelmi vállalat. Az egyházközségek törvényes képviselője nálunk a központi iroda, mely nem társulhat a kereskedelmi vállalatokkal. Önként felmerül tehát a kérdés, miért létesítette ezt az üzleti vállalkozást Schor rabbi? Egyedül azért, mert így reászabadítja a kormányt hitközségeink autonómiájára s ezt a sötét munkáját saját hasznára akarja kamatoztatni.

Nem volt bejegyezhető a Schor-féle vállalat azért sem, mert hitközséget létesíteni csakis a *felekezeti törvény alapján* s nem a ke-

mulva a rebbe tényleg elhagyta tanítványa lakását és nagy bucsuzkodások között elindult hazafelé.

Chajem fellélegzett bármennyire szerette mesterét, de a jóból is megárt a sok, lefeküdt, hogy kipihenje a fáradságát de alighogy elszunnyadt, nagy zsvaj, láрма riasztotta fel, felugrik és látja, hogy a rebbe teljes kíséretével visszatért.

A rebbe okos ember lévén, nem várta a tanítvány kérdését, hanem teljes nyugalommal kijelentette:

— Reb Chajem, eddig minden öröm alkalommal vendéged voltam, most részt akarok azon örömben venni, hogy megszabadultál tőlem.

reskedelmi törvény alapján lehet. Ezt az elvet mondja ki ugy a neológ szabályzat 1. §-a, valamint az ortodox szervező szabályzat első szakaszának 1—3. §§-ai.

A kereskedelmi vállalat akarja megszervezni az egyházi hierarchiát is s nagyon természetes, hogy ennek a hierarchiának az élére a diszes Schor rabbi kell kerüljön, hiszen nála minden eladó, felekezet, vallás, autonómia. Hiszen ezért csinálta meg ezt a vállalkozást.

De hivatkozunk e helyen a magyar vallásügyi miniszternek 1888. évi június hó 21-én kelt 1191 eln. sz. a. az ország összes törvényhatóságaihoz intézett rendeletére, amely féket vetett a sűrű hitközségek alakításának, kimondva, hogy az erők ilyen szétforgácsolása lehetetlenül teszi, hogy a hitközségek eleget tegyenek elvállalt kötelezettségeiknek, melyeket az állammal szemben vállalt a hitfelekezet. Tehát állampolitikai szempontból nem tűrhető el a hitfelekezeteknek ez a szétforgácsolása és ezért újra szabályozza a hitközségek szervezetét és jogállását államhatalommal szemben. Az oktatás kérdését is szabályozza a szervezeti szabályzat 20. §-a, de jelenleg az új népoktatásügyi törvény fogja szabályozni a felekezeti oktatás ügyét. Kérdjük tehát, mit akart Schor rabbi az oktatásügyi hierarchiájával?

A kereskedelmi vállalat 3-ik pontja imaházak alakítása. E kérdésben nálunk irányadó a vallásügyi miniszternek 10738—892. számú és 1892. évi március 24-én kelt körrendelete, amely megengedi az imaházak létesítését, de kimondja, hogy az imaház és sakter költségeit a sajátjukból tartoznak hordozni, de tartozik bejelenteni ezt a hitközségnek, s ezenfelül ugy a gabella-díjak, mint az imahelyiségben végzett mindennemű vallásos és szertartásos funkciók után járó díjak a hitközséget illetik meg. Tehát az imaház létesítése is nem lehet intézkedés tárgya, hanem az új egyházi részlettörvény kell szabályozza.

Az meg természetes, hogy a hitközség köteles az alapszabályait megalkotni, azt jóváhagyatni, stb., ugy mint az 1892. évi március 25-én kelt 55787 sz. vallásügyi miniszteri rendelet előírja.

De ha a kereskedelmi vállalat hitközséget alapíthat, mi lesz a lelkesítő előjogokkal, az anyakönyvek vezetésével, a kóser husarítás jogával, a husvétii kenyér árusítás jogával, a templomi alapítványokkal, a templomi rendszabályokkal stb.

Ezekben kívántunk reámutatni arra a veszélyre, amelyet Erdély ortodox hitközségeire

1980 LEI

a legújabb tavaszi férföltöny

Katz és Mendel

cégnél Cluj, Főter 10.

jelent egy ilyen üzleti vállalkozás, mint a Schor-féle.

Liferálni akarják a kormánynak egyházi különállásunkat, marakodás prédájává akarják tenni egyházaink egész szerkezetét, egyszerűen seftelni akarnak egyházi jogainkkal.

Ez ellen a merénylet ellen kell sikra szállnia az ortodox központi irodának és részletes me-

Létrejött a nemzeti párt és parasztpárt fuziója

(Cluj-Kolozsvár, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Infratirea” ma esti száma jelenti, hogy Goldis László tegnap Kolozsváron keresztül utazott, magához kérte a nemzeti párt vezetőit és közölte velük, hogy a fuzió befejezett tény. Az új pártot nemzeti-parasztpártnak nevezik el, az új párt elnöke Maniu Gyula lesz.

Bukarest, május 26. Az „Adeverul”, amely or-

Imaházat az erdélyi kolóniának

Bucsuznak a kolozsvári kolonisták. Glasner Akiba beszéde

(Cluj-Kolozsvár, május 26. Az Uj Kelet munkatársától.) Lélekemelő ünnepe volt szombaton a monostori városrész zsidóságának. Hirsch Baruchot bucsuztatták, aki harminc éven át vezette a Monostoron lakó zsidóság egyházközségi ügyeit. Bucsuztató volt és mégis örömteljes, mert Hirsch Baruch életének beteljesedhetett legszebb álma: kimegy Erec Jisraelbe, ahol az erdélyi kolóniának lesz derék földmívelő munkása. A bucsuünnepségen a monostoriak meghívására résztvett Glasner Akiba is.

A Monostoron lakó zsidóság szép ezüst-kelyhet nyújtott át emlékül Hirsch Baruchnak. Ezután Glasner Akiba mondott mélyeszántó bucsubeszédet, amely érdemes arra, hogy minden zsidó szívébe fogadják:

— Az Istenben való bizalom — mondotta Glasner Akiba — volt a zsidóságnak az az esereje, amely a galutabn megtartotta és erőt adott a galut szenvedéseinek elviselésére. Hogy milyennek kell e bizalomnak lennie, hogy miképpen kell bizni a zsidóság jövőjében, arra e heti haftara tanít meg bennünket. Már biztos volt, hogy Jeruzsálemet elveszítjük, amikor az Isten azt parancsolta Jirmijahu prófétának, hogy vegyen földet és őrizze meg jól a szerződéseket. És amikor a próféta lelkében kétség támadt, hogy mire a földvásárlás, mikor Jeruzsálem is így elesik, Isten megnyugtatta, hogy

Jugoszlávia az oroszok ellen fordul

Belgrád, május 26. A külügyminisztériumhoz közelálló „Novosti” azt írja, nincs kizárva, hogy a kisanantant külügyminisztereinek július elejére tervezett értekezletén Oroszországgal szemben érzett hálája és barátsága ellenére olyan állásfoglalásra fogja magát elhatározni, amelyre a Balkán békéjét veszélyeztető orosz veszedelem elhárítása kényszeríti. Jugoszlávia főképpen azért fogja elhatározni magát erre a döntő lépésre, mert Oroszország az utóbbi időben túlságosan pártfogolja Bulgáriát. A lap szerint legjobb megoldásnak látszik az, hogy a kisanantant államai elismerik ugyan Szovjet-oroszországot, de Beszarabia kérdésében Romániát támogatják.

Aláírták az olasz-cseh szerződést

Róma, május 26. Ma délelőtt a külügyminisztériumban ünnepélyesen aláírták az olasz-cseh szerződést. A szerződést olasz részről Mussolini, cseh részről pedig Benes írta alá.

Megnyílt az olasz parlament

Róma, május 26. Az olasz parlamentet ma ünnepélyesen megnyitották, ugyanazon napon, amikor Olaszország a háborúba lépett. A király trónbeszédében emlékeztetett az évfordulóra és rámutatott a katonai problémák növekvő fontosságára. A trónbeszéd mindamellett hangsúlyozta, hogy Olaszország békés politikát folytat és hajlandó áldozatokat is hozni, hogy a jóvátételi probléma végleg lekerüljön a napirendről.

Róma ebből az alkalmából lobogódszát áított és hétezer katona állott fel a kamarába vezető utvonalon. Az ülésterem ünnepi köntösben volt, a mi-

morandumban felhívni a kultuszminiszter figyelmét arra, hogy a templom nem üzlet, egyházi autonómiának pedig nem lehet kereskedelmi árucikk.

Hisszük és elvárjuk, hogy ortodox hitközségeink egységes fellépése elhárítja a veszélyt autonómiánk felől. Adja Isten, hogy úgy legyen.

erdélyi tudósítójától azt a hírt kapta, hogy a nemzeti párt a parasztpárt közötti fuzióért garántál, ellenőrizte ennek a hírnök a hitelességét a két párt vezetőinél. Mindkét helyen azt a felvilágosítást kapta, hogy a helyzet két napon belül tisztázódni fog és csak dr. Lupu hazaérkezését várják, amit mára remélek. Azt hisznek, hogy a fuziót két napon belül hivatalosan publikálják.

csak bízzék a jövőben és vásárolja meg nyugodtan a földet. Nem elég az, hogy csak szavakban adunk kifejezést Istenben és népünk jövőjébe való bizalmunknak. Jirmijahu próféta közvetlenül a jeruzsálemi szentély elpusztulása előtt vásárolt földet, mi pedig, most megint felépíthetjük az ősi Ciont. És mi most ne akarjuk tettekkel bebizonyítani Istenben való bizalmunkat? Ennek pedig egyetlen igaz tanúságtevése: ha földet vásárolunk Erec Jisraelben. Az istenben való bizakodásnak jelére nem elég most már a szó, hanem tettekre van szükség, arra, hogy miként Jirmijahu, mi is megvásároljuk a földet.

Glasner Akiba szavai igen mély hatást váltottak ki. De Glasner Akiba sem elégedett meg a szavak szépségével, hanem egy nagyszabású és nemes gondolat kezdeményezőjévé vált. Akciót indított abból a célból, hogy Erdély zsidósága felépítse a palesztinai erdélyi kolóniát bet hamidrasát. Glasner Akiba egy founttal kezdte meg a gyűjtést snóderolás formájában. Egy Salamon nevű fiatalember ugyancsak egy founttal járult hozzá a bet hamidras alapjához. Az akció élére maga Glasner főrabbi állott, s így minden remény megvan arra, hogy az az erdélyi kolónia, a „Kfar Jerubaal” első középülete, vallási és kulturális életének középpontja a bet hamidras lesz.

niszteri padok helyén pedig piros selyemmel bevont, duseranyozású trónszék emelkedett. A nagykorúvá lett trónörökös most jelent meg először állami szertartáson.

A trónbeszéd először üdvözlét és köszönetét nyilvánítja a hadseregnek. Különösen magaslatja az aviatikát, melyet fejleszteni kell.

Angol interpelláció a román király látogatásáról

London, május 26. Kennworthy képviselő az alsóházban kérdést intézett Macdonaldhoz, hogy a román király látogatása alkalmával folytat-e politikai jellegű megbeszélések az angol és román külügyminiszter között? Macdonald azt válaszolta, hogy formális tanácskozások nem folytak, de magánbeszélgetéseket természetesen folytatott a két külügyminiszter, megállapodásra, vagy egyezményre azonban nem került sor.

Az angol-orosz konferencia

London, május 26. Az angol-orosz konferencia tanulmányozta az Anglia és Oroszország között a háború előtt kötött szerződések ügyét. Az angol kormány közölte az orosz delegációval, hogy semmiféle indokkal nem engedi vita tárgyává tenni, vagy még csak a konferencia elő hozni a többoldalú szerződéseket, vagyis azokat az egyezményeket, amelyeket Anglia más szövetségeseivel írt alá.

A Palesztina-film és az antiszemitizmus

Előadás a karánsebesi román liceum növendékei részére. Május 27-től 30-ig Aradon adják a filmet

(Cluj-Kolozsvár, május 26. Az Uj Kelet munkatársától.) A Zsidó Nemzeti Alap Palesztina-filmjéről, amelyet most Erdély közönségének is bemutatnak, Ebert német birodalmi elnök a bemutató alkalmából azt mondotta, hogy az antiszemitizmussal szemben a legbeszédesebb érv a tényeknek az a pompás sorozata, mely a zsidóság Palesztina-munkáját jelenti. Amit a zsidó energia az utóbbi évtizedekben és különösen a háború befejezése óta Palesztinában végzett, az az egész világ becsülését és elismerését váltja ki és ez előtt még a német nacionalisták is le kell vegyék a kalapjukat.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy ez a megállapítás mindenütt nyomom kíséri a Palesztina-film erdélyi bemutatóit. Óriási az érdeklődés a Palesztina-film iránt a nem zsidó körökben is és az általános vélemény az, hogy az erdélyi zsidóság a palesztinai építőmunka ismertetésével adja legértékesebb bizonyítékát annak, hogy milyen megbecsülhetetlen energiát jelent minden országra nézve a zsidó tudás és a zsidó akarat. A temesvári előadások után a film a Bánságban kerül bemutatásra. Karánsebesen a román liceum és a román polgári iskola növendékei részére ifjúsági előadást rendeztek, amelyet a hallgatóság feszült figyelemmel kísért végig. Az előadás után az iskolák igazgatói és tanárai kijelentették, hogy a bemutatott film igen jótékony hatást gyakorolt a román ifjak lelkületére.

Jellemzi a Palesztina-film hatását a lippei eset. A film annyira megrázkóttatta a mozi tulajdonosát, hogy még a kész kiadásainak fedezését sem akarta elfogadni.

Az „Utazás Erec Jisraelben 1923-ban” legközelebb Aradon az Appollóban kerül bemutatásra és pedig három napon át május 27-től 29-ig. A film iránt óriási érdeklődés mutatkozik. Ezután, amint meg is írtuk, az erdélyi városok közül legelsőnek Nagyvárad közönsége élvezheti Palesztina elevevnné vált szépségét.

Értesülésünk szerint a nagyváradai zsidóság körében lelkes agitáció indult meg, hogy a filmet a lakosság minden rétege megismerje és ezzel megismerje azt a heroikus munkát is, amelyet a zsidóság a palesztinai nemzeti otthon felépítésére az emberiség haladásának jegyében elvégz.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

F. József, Targu-Mures. Köszönjük szíves értesítését, de későn kaptuk. Hasonló esetekben hívjon fel telefonon. Szívesen vennők, ha rendszeresen tudósítana bennünket a vásárhelyi eseményekről.

Cionista, Alba-Iulia. 1. Kertész Mihály pontos címét nem tudjuk, csak annyit, hogy Berlin egyik filmgyárában van. 2. A világszerte ismert zsidó moziszinészek közül a következőket említjük: Chaplin, a kiváló komikus, Jackie Coogan, a csodagyermek és a világ legnagyobb filmszínésze volt elismerve a nemrég meghalt Schilkraut. 3. Erre a kérdésére csak valamelyik színházi laptól kaphat felvilágosítást.

S. M. Ermellék. Ha ön romániai születésű, vagy illetőségű, akkor egyszerűen csak jelentkeznie kell a helyi bizottságnál, hogy felvegyék az állampolgárok lajstromába. Bővebb felvilágosításért forduljon az érmihályfalvi zsidó jogvédő bizottsághoz. A. M. Viseul de sus. Levelét áttettük az Erdélyrészi Palesztinahivatalhoz (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48), ahonnan levélbeli részletes információt fog kapni.

L. Lipa, Mercurea Niraj. Fenti tizenet önnök is szól.

Berésisz, Belgrád. 1. Novellafordítása aktuális ugyan, de még sem közölhető. 2. Kottákat nem közöl a Hetilap, amely annyira el van halmozva rendes munkatársaink kézírataival, hogy külső munkatársaink gyenge dolgozataira igazán nincs helyünk.

NAGYBAN gyermekjátékokat, kötött- és díszműrukat legjobban KICSIBEN Eisenstädter Fülöp és Társa cégnél vásárol Cluj, Strada Regina Maria 13. Gyermekkocsik és kofferárak teljes kiürsítésá

ARAD az Apolló mozgóban: **ARAD**
május 27-29 Utazás Erec Jisraelben 1923-ban május 27-29

Zsák ~ Ponyva

Vétel! Eladás
Köcsönintézet, javítóműhely
Albala Izsó Timișoara
II. Piața Traian 2. szám. Sörgőncim: Albala Timișoara-Fabrica
Interurban telefon 60

Ha művészi kivitelű

butort, zongorát
akár venni, ne számolja az utat
Marosvásárhelyre és teki nia meg a
SZÉKELY ÉS RÉTI
REDELYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermész
sztalosok furnírszükségeit legolcsóbban itt szerezhetik be

Tartós evőeszközök
a legjutányosabb árban kaphatók

KUN MÁTYÁS FIA
üzletében
CLUJ-KOLOZSVÁR, CAL. VICTORIEI 2.

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. St. O. Iosit

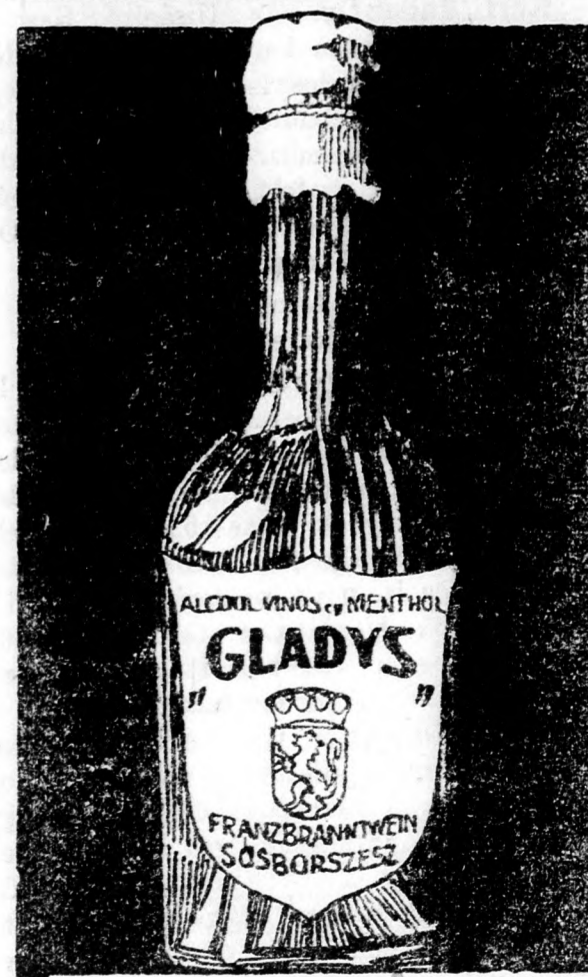
volt Szép-
ufoa

Központi Télikert-Bár!

Szenzációs új műsor!

Kezdeté 9 órakor! Belépődíj nincs!

„Gladys” sósorszesz üdit,
„Gladys” sósorszesz erősít,
„Gladys” sósorszesz fájdalmat csillapít

Gyártja Herczeg Géza vegyészeti gyára Cluj

KÖZGAZDASÁG

 # Válságban a kecskeméti barack-export.
Budapestről jelentik: A kecskeméti gyümölcsexportot, amely már igen nevezetes tétele a magyar külkereskedelmi mérlegnek, az idén válság fenyegeti, mert a kecskeméti kereskedők a pénzüke miatt nem tudják önerajukból a nagyarányú kivitt lebonyolítani. A kecskeméti kereskedők, hogy ezen a helyzeten javítsanak, akciót indítottak a gyümölcshitel kérdésének megoldására s egy fővárosi nagy pénzintézet a kecskeméti export lebonyolítása céljára tízmilliárd korona hitelt biztosított az érdekelteknek. A hitel fölött egy az érdekeltektől alakítandó szindikátus fog rendelkezni.

 # Visszaállítják a régi rendszerű kocsi-elosztást. Megirtuk, hogy a CFR. vezérigazgató-sága a vasuti kocsi kiutalásának régi rendjét eltörölte és nem a szállítólevelek és az igénylések alapján osztotta ki, hanem egy Bukarestben összeállított statisztikai tabella alapján. Minthogy ez a rendszer nem vált be, az érdekeltek tiltakozása alapján a CFR. visszaállítja a régi kocsi kiutalási rendet.

 # Olcsóbb lesz az idei burgonya. Bukarestből jelentik: Az importált burgonya ára, elsősorban a Máltáról, Görögországból és Délolaszországból hozott áru valószínűleg olcsóbb lesz, minthogy az olasz terményüzésdeken egy nap alatt 170 lírától 110-120 lírára esett.

A mai valutapiac

Dél előtt a rendes hétfői gyenge forgalom mellett indult az üzlet, amely délfelé és a délutáni órákban fölélléskült. Az árak ugrásszerűen emelkedtek és jönlhet a lej mindössze néhány pontnyit morzsolódott le és nyitáskor 2:65-tel jegyezték Zürichben, az idegen valutákat mégis 250-es paritással forgalmazták. Az árak így alakultak: Osztrák korona 324-337, magyar korona 430-445, cseh korona 640-645, svájci frank 39 00-39 50, francia frank 12 00-12 20, dollár 219-224, font sterling 950-960, olasz líra 9 60-9 65, dinár 2 35-2 40.

Valutapiac május 26-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1170, Berlin —, London 927, Newyork 213, Róma 948, Zürich 37 75, Bécs 30 25, Prága 630, Budapest 22, Varsó 18.
Bukarest. Valuták: Napoleon 760, marka 48, leva 144, török líra 106, font sterling 920, francia frank 1185, svájci frank 37 50, olasz líra 930, drachma 415, dinár 250, dollár 211 5, lengyel marka 22, osztr. korona 30 5, magyar korona 24, cseh korona 615.
Zürich. Nyitás-Zárlat: Berlin 137 5-132 5, Amsterdam 211-211 5, Newyork 566 25-566 25, London 2460-2462, Páris 30 55-30 90, Milano 2500-2505, Prága 1670-1670, Budapest 65-65, Belgrád 697 5-697 5, Bukarest 265-265, Varsó —, Bécs 79 75-79 75.

 # Megalakult a magyar-cseh kamara. Budapestről jelentik: A magyar-cseh kereskedelmi kamara tárgyalásai annyira előrehaladtak, hogy a napokban kamara megalakul. Elnökké Paupera Ferenc van kizemelve.

 # Fizetésképtelenség. A cluji Segesváry és Társa festőkereskedő cég a mai napon kényszer-egyezségi eljárás megindítása iránt keresetet adott be a törvénytörvényekhez. A cég passzívai két és fél millió lejre rúgnak, ezzel szemben 1,384 000 az aktiva. Az egyezségi kvótát a cég hatvan százalékban jelöli meg.

 # Belgák érdeklődése a román export iránt. A kereskedelmi és iparügyi minisztérium átiratot intézett a cluji kereskedelmi és iparkamarához, amelyben arról értesíti az elnökséget, hogy előkelő belga cégek érdeklődtek a Romániából exportálható cikkek iránt. A cikkek közül legjobban érdekli a belgákat az épületfa, a bányafa, a rezonáló fa, gabona, bor, szárított gyümölcs, varrottas és kézimunka. A minisztérium felszólítja a kamarát, hogy a belga kereskedők érdeklődése felől haladéktalanul értesítsék mindazokat az iparosokat és kereskedőket, akik az említett cikkek exportja szempontjából számba jöhetnek.

SPORT

A Haggibbor ismét megverte a NAC-ot
A párisi olimpiász első fordulója. A bajnokjelölt Spanyolország vereséget szenvedett

Cluj. Victoria—KKASE 1 : 1 (0 : 1), bíró: Winkle István.

A Victoria csak nehéz küzdelem árán tudta a már elveszítettnek vélt mérkőzés eredményét egyenlítőzni. Az első félidőben a KKASE akciói veszélyt jelentenek a Victoria kapujára, de a csatárok minden helyzetet elszalasztanak. — Kaucsár egy szép lött büntetőrugással megszerezzi a kereskedők vesztő gólját. A második félidőben a Victoria is belemelegszik a játékba és sikerül Rozvannak kiegyenlíteni. Vinkle jól bíraskodott.

Akademia—KMTE 3 : 0 (1 : 0). A favorit KMTE veresége meglepetés.

Aesculap—Elite 2 : 1 (1 : 0).
CFR II.—KMTE II. 4 : 0 (3 : 0).
Elit ifj.—KMTE ifj. 2 : 2 (2 : 0).

Oradea Mare. Haggibbor—NAC 1 : 0 (1 : 0), bíró: dr. Morár. A győztes gólt Reményi beadásából Fahn lötte. Egyenlő erejű csapatok mindvégig izgalmas és fair mérkőzése, amelyből a régi formáját ismét visszanyerő Haggibbor került ki megérdemelt győztesként.

Az első félidő elején a NAC támad többet, majd a Haggibbor is frontba kerül és gyönyörű szép passzjátékkal több ízben hozza a váradiak kapuját veszélybe. A 32-ik percben Ankraut szökötti Reményit, aki a pufferolni akaró két beck közül macskamódra kiugrik és a kornervonalból idealisan centeroz, az ötös vonalra leeső labdát Fahn védhetlenül belövi (1 : 0). Hatalmas taps honorálja a Haggibbor szép akcióját.

Ujrakezdés után mindkét oldalról meglepően szép játék, hol a NAC, hol a Haggibbor kapu felé veszélyben, de a csatárok által elkészített helyzeteket mindkét védelemnek sikerül parirozni. A Haggibbor fokozza az iramot és meglehetősen fölénybe kerül. A 35-ik percben Morár indokolatlan tizenegyest ítélt a kolozsváriak ellen, de a kubicsk által lött labda a kapujáról a mezőnybe pattan vissza. A hátralevő 10 percben a NAC minden lehetőt elkövet a kiegyenlítésre, de eredmény nélkül. Jók voltak: Braun, Reményi, Fahu, Drescher, Kajla. Morár dr. jó bíró volt.

Arad. NAC—ATE 1 : 0 (1 : 0).
AMTE—Gloria-CFR 2 : 1. A bronzember-vándordíj döntőmérkőzése.

Brasov. BCFR—BMTE 2 : 1 (2 : 0).
Lomasi SC—Ivria 1 : 0 (0 : 0).

Turda: Haggibbor II.—Tordai Törökvs 0 : 0. A mezőny legjobb emberei Makala és Bécsi. Bíró: Pap.

A párisi olimpiász eredményei. Ma kezdődött a FIFA (Nemzetközi Futball Szövetség) Kongresszusa, amelyen 26 nemzet képviselője vesz részt 81 delegátussal. Először a tagfelvételeket intézték el és többek között felvették Bulgáriát is a tagok közé. Elhatározta továbbá a kongresszus, hogy Anglia, Skótország, Wales és Írország futballszövetségeit újból beiktatja tagjai sorába.

A tanácskozásokat holnap folytatják.

Ma délután megkezdődtek a selejtező mérkőzések is, amelyeknek eredményei:
Svájc—Litvánia 9 : 0. Svájc végig hatalmas fölényben volt és tetszés szerint rugta a gólokat. A litvánok futballtudomány: még nagyon kezdetleges nivón áll.

Csehszlovákia—Törökország 5 : 2. Az eredmény meglepetésszámban megy. Törökország aránylag jól tartotta magát, de a tempót nem bírta végig.

Amerikai Egyesült Államok—Esztország 1 : 0. Amerika nem fog sok szerepet játszani a további mérkőzések során.

Olaszország—Spanyolország 1 : 0. Az első nap legnagyobb szenzációja. Az olaszok óriási lelkesedéssel fektüsznek a játékba és az utolsó pillanatig bihetetlen ambícióval küzdenek. A külföldi pályákhoz nem szokott spanyol csapat ellenben nem tudta teljes képességeit kifejteni.

Jugoszlávia—Uruguay és Magyarország—Lengyelország ma délután játszanak. A magyar csapat felállítása: Biri, Mandl, Fogl II., Orth, Guttmann, Obitz, Braun, Takács, Opata, Hirzer, Yenny.

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL! EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK. CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

A M
Kedd: Car
Éva
kelte
404.)
Szerda: Di
vára
val.
Csütörtök:
Péntek: A
Soro

Select
Nagysiker
Patt és P
Uráni
Nagy szen
6 felvonás
német mű

Első E
Telefon int
Ékszer
Fogász
és forr
Kienz
Os

Flieger
a nagy
vashid
sarkára

A cimre
fig, yellow

Mark

legjo
tisza
Főtiszt
főrabbi

Képvls

Telefon-
sz. 31.

Mindenn
szedet

Sajovics
Cluj, 6

kép

kül

A kiv
minő

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Kedd: Carmen. (Giacomo Borelli, Rózsa Ili, Bethlen Éva és Köszegi Margit vendégszereplésével. Mérsékelt helyárakkal. B) bérlet. Sorozatszám 404.)

Szerda: Diadalmasszony. (Biczó Margitnak, a nagyváradai színház primadonnájának vendégszereplésével. C) bérlet. Sorozatszám 405.)

Csütörtök: Bucsukeringő. (A. bérlet. Sorozatszám 406.)
Péntek: A Hárem. (Ujdonosság, először. Premióre-bérlet. Sorozatszám 407.)

MOZGÓK MŰSORA

Kedd, május 27.

Select-Mozgó: „A heledik menyország”. Nagyszerű vígjáték, 6 felvonásban. Főszerepben Patt és Pattachon.

Uránia-Mozgó: „A gyöngyajak titka”. Nagy szenzációs filmkaland, meghatározó tartalommal, 6 felvonásban. Steinrück Albert és And Egede német művészek hatalmas sikere.

Első Erdélyrészi Ékszerárúgyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám

Telefon interurban 2-13

Ékszerárúgyártás, nagykereskedés

Fogászati arany és forrasztás

Arany, ezüst és platina-beváltások

Klenze és Schwarzwald órákban, valamint kinaezüst tárgyakban nagy lerakat.

Osak viszontelárusítókknak!

Figyelem a nagy vashid sarkára!

Aranyat, platínát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltak. Legelőcsőbb bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, dísz tárgyakban

Markovits Bernát ékszerész

Használjunk kizárólag

PLANTOL

כשר

legjobb növényzsírt, mert ez tiszta, egészséges és kladós!

Főtisztelendő Fuchs Benjámint nagyváradit főrabbi felügyelete alatt készült, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: HIENZ VILMOS Cluj

LÁDAGYÁR

Mindenemlékű ládákat és ládabozókészítést és szűk szelektált részeken megrendelésre azonnali készíti és szállítja a legelőcsőbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár

Cluj, Strada Ceramici (vált Kajántól-ut) 2 szám

Jól bevezetett tőkeerős

képviseletet keres

Románia részére nagy

külföldi cipőgyár.

Megkereséseket referenciák megjelölésével a lap kiadóhivatalához kér „3200-1007 Export” jelige alatt.

Modern üvegesiszolda és tükönárúgyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tüköröket és butor-üvegeket minden méretben és mennyiségben! Kérjen árajánlatot

BERSON

gumisarkot és gumitalpat

erősíttessen cipőjére, cipészével mert nemcsak pénzt takarít meg, hanem egyáltalán kimóli lábát és cipőjét.

Lloyd 2502

Villamostelepek

építését garancia mellett vállalja:

Zsigmond János

elektrotechnikai vállalata és mérnöki irodája

Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuța (vált Bólyal-u.)

Ujjonnan berendezett modern nagy gépjavitó- és tekercselőműhely. Szakszerű javítások és áttekercselések. Gyenge áramú és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

Figyelem!

Legelőcsőbb beszerzési forrás

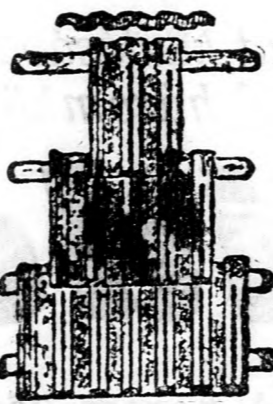
Engros Endetail

Porcellán és fayancetányérok. Étkező és kávékészletek. — Mindenféle poháraru, demjónok. Üvegezés és képerkeretezés

Ausländer Rudolfnál

Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 37. sz. alatt az Uránia-palota mellett.

253 Bohn Patent

253 Bohn Patent

Építkezők figyelmébe

Az általánosan ismert és közkedvelt

BOHN

szombolyai fedélcserep eredeti gyári árban állandóan kapható cluji képviselőinknél

Mandula Gábor és Tsa cégnél

Cluj, Strada Decebal (vált Rudolf-u.) 3. Telefon 396

Vágott és vágatlan tűzifát

vason, 5- és mázsátételekben, ugyszintén

meszet, cementet és gipszet

legelőcsőbban szállít a

Calcit Művek R-T. Cluj

Str. Dragalina (v. Fellegvári-ut) 9. Telefon interurban 11-06
Egy m³ oltott mész 400 lej

A tavaszi divat legszebb anyagai nagy választékban megérkeztek

Köpeny-, costum-, ruha- anyagok. Mintás maroquen jumperre, sálra, kalapokra. Elsőrendű minőségek Gyári árak

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza

Cluj, Piața Unirii No. 12. Telefonszám 9-61

Egészséges fekvésű vidéken

lehetőleg tolyó és vasutállomás mellett julius—augusztus hónapokra

gyermeknyaraltatási célnak megfelelő épületet keresünk

Butorzat nem szükséges

Leveleket a kiadó továbbít

A kiváló minőségű

Dreher-Haggenmacher-Sör kapható!

Kérjük mindenütt!

ÁRAK!

RIEI 24.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3.—, vastag betűvel 6.— lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Alláskeresőknek 30% kedvezmény

Meghazásitanám 29 éves, a kereskedelem minden terén jártas fiamat, ki jelenleg egy iparivállalat társtulajdonosa. Komoly válszok „Hozomány” jellegre a kiadóba kéretnek.

שטר vendéglőmet Román-szentgyörgyön Ujonnan átalakított helyiségben megnyitottam. Grün.

Megbízható zsidóaszony keres állást háztartásban 4 éves fiával. Cim a kiadóban.

Perfect magyar és román gépirónó azonnala állást keres. Leveleket „Gépirónó” jellegre a kiadóhivatalba kérek.

16 kötetes Magyar Lexicon a kiadóban nagyon olcsón eladó.

Selbstständiges israelit Dame sucht Stelle in israelit Hause als Hausrepresentantin oder als Gesellschaftlerin bei ältere Dame. Eventuell auch zur Kinder. Ansuche an Redaction.

Perzsa és szmirna szőnyeg jutányos áron kapható és megrendelhető bármily méretben a

Buziáson Str. Primarie 8. orth. שטר vendéglőt uytottam. Külön vegetáriánus konyha! Izrael Manó, Dej.

Korondfürdő Erdély legolcsóbb gyógyfürdője, szénsavas vasas forrásokkal, fenyvesekkel. Az erdélyi zsidó családok kedvence nyaralóhelye. Orth. koser vendéglő. Felvilágosítást nyújt Salamon Sándor fürdőbérő Baile Corund, jud. Odorheiu.

Eladó Sanniclaul-Maren egy üzletház, bolt, korema, mézarszék, pálinkafőzdével és három hold szőlővel. Weisz Áron, Sanniclaul-Mare.

Azonnali belépésre keresek egy románul beszélő intelligens komoly fiatal embert, aki falura kijönne vegyeskereskedésembe és ak. irodai munkához is ért. Ajánlatok Hirschfeld Miksa, Alsórákos, jud. Tarnava-Mare címre küldendők.

Butorozott szobát keresünk ebédkosztal. Szives megkereséseket a kiadóhivatalba kérünk „Otthon” jellegre.

Pályázat

A marosvásárhelyi „Chevra Kadise” szentgyeletnél a שמש (szolgai) és pénzeszedői állás elhalálozás folytán megürült. Ezen állás elnyeréséért csak 40 éven aluli hivatásos szaktudással jártas, héber, román és magyar szóban és írásban jártas férfi, vallásos, erkölcsös életet tanúsító bizonyítványokkal felszerelten Bretter Lajos I. curator ur, Targu-Mures (Marosvásárhely) címre f. évi május hó végéig folyamodhatnak.

Törzstízetés havi 800 lej, pénzeszedése után 5 százalék jutalék és a szokásos mellékjövdelem. Egyben köteles a megválasztott állása elfoglalása előtt 5000 leit biztosítékul letétbe helyezni. Targu-Mures, 1924 május hó 5-én.

Polacsek, titkár

Schwartz Antal, elnök

A dévai aut. orthodox izraelita hitközségtől 77—1924.

Pályázati hirdetmény

A dévai autonom orthodox izraelita hitközségnél a főrabbi állás, továbbá egy metszői állás azonnala betöltendő. Pályázóktól szigoruan konzervativ előélet és három elismert orthodox rabbittól a התרות illetve פקדונות megkivántatik. A metsző ובורק ויבית ויבית ויבית legyen.

Fizetés mindkét állásnál megegyezés szerint, azonkívül természetbeni lakás és szokásos mellékjövdelemek.

Működési bizonyítványokkal, továbbá התרות illetve פקדונות másolatokkal felszerelt, életkort és családi állapotát, valamint szűkebbi és illetőségi helyet feltüntető pályázati kérvények mielőbb de legkésőbb **junius hó 10-ig** aláírott elnökhez be- küldendők.

Utiköltség csak a meghívottaknak térítettik meg. Déva, 1924. május hó 15-én.

Steiner János
hitk. titkár

Blum Zsigmond
hitk. elnök

Prima bácskai kender

Kapható: Havas Dező Timişoara

Az előkelő világ cipőkrémje!

Önmaga ellen vét, Nagy és Szilágyi.

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Barifiu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatti

Bádogosok és fémmegmunkáló iparosok figyelmébe!

Hitelesített ürmértékek, jégszekrények gyártása. **GRÜNWALD JAKAB** bádogárúzteme, Cluj-Kolozsvár, Piata M. Viteazul (Széchenyi-t.) 13

Kötött harisnya minden színben 25 lei	NAGY HARISNYA-VÁSÁR	Flohr-harisnya minden színben 44 lei
Muslin-harisnya divat-színben 58 lei	MÉLYEN LESZÁLLITOTT ÁRAKKAL	Cérna-muslin minden színben 90 lei

Selymfátyol minden színben 125 lei

BLATT

FÓTÉR 13

Divatkeztükben és kötöttárúknban óriási választék! A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

Dr. Rác szanatórium és gyógyfürdőintézet Nagyvárad
Strada Pr. Carol 7.
Vizgyógykurák, szénsavas, villany- és hő-fényfürdők.
Beégző gyógymódok, idegesek, gyengeségi állapotok, fej-, szív-, gyomor-, bél-, vese- stb. betegek gyógyítása. Hízó- és fogyókurák. Szobák penzióval.

A „Hercules”-Tápsör páratlan minőségű Czell-Sörgyár Cluj-Kolozsvár

A legszebb zsidó regény!

Nagy kedvezmény az Uj Kelet előfizetőinek

Megjelent a „Kadima” nyomda és kiadóvállalat kiadásában a legnagyobb dán zsidó regényíró, MEIR AARON GOLDSCHMIDT háromkötetes hatalmas regénye, az:

„Egy zsidósors”

a regényt GISZKALAY JÁNOS fordította. A három kötetből álló regény bolti ára gyönyörű kiállításban 200 (kétszáz) lej, amatőrpéldányok finom famentes papíron a három kötet 300 lej

Előfizetőnek a rendes kiadás 140 lei (60 lei engedmény), amatőrkiadás 220 lei (80 lei engedmény)

Az „Egy zsidósors” csak korlátolt példányszámban jelenik meg, figyelmébe ajánljuk az Uj Kelet előfizetőinek, hogy megrendeléseiket (utánvétellel vagy az ár postai beküldésével) mennél hamarabb eszközöljék (Cluj, Str. L. Pop 10.)

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat R.T. marosvás Cluj, str. Barfa L. Pop (volt Brassay-utca) 13 szám.